243. A befogadott (passzív) békesség megvalósulásának módja. A Te kezedben vagyok, Atyám

Imádkozzuk a 85. számú éneket:

Örvendjetek angyalok! Jézusunk feltámadott,
És a lelkünk meglelé ösvényét az ég felé,
Alleluja, Alleluja!

Dicsőítsük az Atyát, ki szent Fiát adta át,
Hogy a mennynek nyerje meg a bűn tépte lelkeket!
Alleluja, Alleluja!

Az Istennél való megpihenés imáját próbáljuk gyakorolni, ebben ugyanis a lélek megéli Isten békéjét, amelyet Ő ad nekünk, amellyel Isten magához vonzza az embert. A tudást, a gnózist (görög) az ember mindig kíváncsian kereste:

I. Az ember mindig is tudni akarta a békesség titkát

1. **Hol tudunk olyan tudásra szert tenni, amellyel Isten titkaiba behatolhatunk?** Már Szent János apostol korában is voltak, az Ősegyházban még inkább jelentkeztek az úgynevezett gnosztikus irányzatok, eretnekségek, tévtanítások, amelyekben az emberek az Isten feletti hatalom megszerzésének a tudását keresték: hogyan tudjuk mi, emberek Istent befolyásolni a magunk elképzelése, akarata szerint. De **az Egyház tanítását,** amely mindig a helyes tudást közvetítette, mégis csak be tudunk hatolni Isten titkaiba.

a) **A zsolozsmában** például van egy fohász, amely röviden összefoglalja az igazi ősi tudást, az igazi gnózist: „A Te akaratodban van a mi békességünk.” (*Az imaórák liturgiája*, II. péntek Reggeli dicséret, Fohászok). Tehát nem az szerzi meg az ember békéjét, hogyha Isten megteszi az ember akaratát – az ember mindig véges, és a gondolkodásában is véges –, hanem az, amikor az ember megteszi Isten akaratát. Ekkor ugyani **az Isten békéje és az ember békéje eggyé lesz az imádságban.** Ez is egy útja az Istennel való egyesülésnek: A két akarás **egybehullámzik**. Az ember azt akarja, amit Isten, és Isten pedig mindig a legjobbat akarja, mert Ő a Békesség.

b) **A Zsoltáros** is ezt fogalmazta meg, Jézus is ezt imádkozta a kereszten: *Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet* (Zsolt 30, 6; Lk 23, 46). **Az emberi akarat belecsendesül Isten akaratába.** Itt találjuk meg az ősi vágy beteljesedését, itt tárul fel a nagy titok, hogy először is megismerjük Isten lényegét, vagyis azt az Életet, aki él, akinél élnek a halottak is, elköltözött szeretteink. Csak a testükben haltak meg. Másrészt nemcsak megismerjük: *Isten az Élet*, hanem megismerjük az odavezető utat is. Az Út pedig nem más, mint maga Jézus. *Én vagyok az út, az igazság és az élet* (Jn 14, 6), mondja magáról Jézus.

c) **Ezt az ősi nagy tudást** – hogy megismerhessük egyrészt Istent, másrészt a hozzávezető utat – **maga Isten nyitja meg számunkra.** Ezért is dicsőítjük az Atyát, Aki Szent Fiát adta át, adta nekünk, ahogyan az előbb énekeltük. Krisztus a mediátor, a közvetítő, Aki „in medio”, középen áll, az eget és a földet összeköti. Ő a közvetítő, a Végtelen és a véges között. De nem elég ismerni az utat, hanem kell az úton való járás, tudniillik az általa megszabott törvények követése. Ez az élet útja: belesimulni Isten akaratába. Ezért a Zsoltárossal együtt kérhetjük: *Engem igaz utadra taníts meg, Istenem, és én azt megtartom!* (Zsolt 118, 33).

2. Az imádság jelen szakaszában, a befogadott, vagyis a passzív békesség imájában **hogyan valósul meg az a béke az emberben, amelyet Isten akar adni?**

a) Úgy, hogy Isten megtanít rá. Ennek megtanulásához egyrészt *tanulékony szív kell* (vö. 1 Kir 3, 9), vagyis az értelem nyitottsága, hogy megismerjük azt, amit az Úr elárul, kinyilatkoztat nekünk a békesség útjáról; másrészt pedig készséges szív kell, hogy a szívben együtt legyen jelen a békesség útjának ismerése meg az arra való vágyódás is. De készséges akarat is kell, hogy amire

Isten megtanított, azt kövessük is! Amit kinyilatkoztatott, vagyis kinyitott, kitárt nekünk önmagából, az Ő békéjéből, a hozzávezető útról, azt el is vállaljuk!

b) Ha egy üvegbe vizet akarunk önteni, akkor a dugót ki kell venni belőle, különben lecsorog mellette a forrás vize. Ha az ember azt szeretné, hogy Isten tanítása behatoljon lelke mélyére, akkor **a lelkünket ki kell nyitni Isten előtt,** el kell távolítani az akadályokat, amelyek eldugaszolják az Istentől jövő tudás és békesség útját! Minél nyitottabb a szív, annál jobban be tudja fogadni Isten indításait, tanításait, önközléseit. Mit mond Isten? *Szeretetem nem hagy el soha, és a veled kötött békeszövetségem nem inog meg* (Iz 54, 10). Abban a világban, amikor az értékek devalvációját látjuk, amikor *megfogyatkoznak az igazak* (vö. Mt 22, 14), amikor sokaknál nem számít az adott szó szentsége, olyan **jó biztos sziklára lelni Isten szavában!** Az irántunk való szeretete nem szűnik meg sem éjjel, sem nappal, sem lelki szárazságban, sem a lélek emelkedett imaperceiben. **Isten szeretete** ugyanis **szüntelenül árad.** Aki kész a befogadására, az megtapasztalja. Aki nyitott lelkű, azt betölti. Isten béke-szövetségről beszél. Ő ugyanis a békesség Istene, az Ő békéjét akarja nekünk adni, amely nem olyan, mint a világé (vö. Jn 14, 27), az elmúlik. Isten békéje örökre megmarad. Persze, hogy amikor a lélek az imádságban, vagyis az Istennel való egybekapcsolódásban megéli ezt az Istentől való szeretet és békeáradást, akkor valami hallatlan nyugalom tölti be. Isten áldása ez a béke. A Zsoltáros ezt így fogalmazza meg: *Az Úr békével áldja meg népét* (Zsolt 28, 11). Akikhez Jézus majd azon az utolsó napon így szól: *Jöjjetek, Atyám áldottai* (Mt 25, 34), azoknak békét ad, örök békességet. Az Istennél való megpihenés imájában a lélek ennek az örök békességnek az előízét tapasztalhatja meg.

3. **Hogyan kapjuk meg ezt a békességet?** Mindenképpen Isten ajándékából. A Zsoltáros élményével így mondhatjuk: *Őrizd meg lelkemet a Te békédben, Uram!* (vö. Zsolt 85, 6). Ez a béke, amelyet a lélek ebben az imában tapasztal, Isten békéje. Isten akarja közölni az emberrel az Ő békéjét. Isten akarja a kezébe venni, *a tenyerén hordozni az embert, hogy kőbe ne üsse a lábát* (Zsolt 90, 12).

4. **Mi lesz az út, amely ehhez a békéhez vezet?** A csend, éspedig az a csend, amely folyamat, vagyis folytonosan, szüntelenül megvalósul a lélek számára. Megint csak a Zsoltáros tapasztalatát érdemes megtanulni. Így szól: *Lecsendesítettem a lelkemet és megnyugtattam. Mint a kisded anyja ölén, úgy pihen meg a lelkem Istenben* (Zsolt 130, 2). Itt is Isten és az ember tevékenységének egyberezdülését érjük tetten. Az ember a maga részéről megteszi azt, amit megtehet a csend érdekében. Ez a tevékenység igazán azt jelenti, hogy nem tevékenykedik az ember, hanem megpihen. Isten részéről pedig a befogadás, és az ajándékozás valósul meg, aki befogad az Ő békéjébe, és nekünk ajándékozza az Ő békéjét.

5. **Mi ez a béke?** Ez a béke nem más, mint **Isten csendje,** harmóniája. A teremtés műve után ugyanis *a hetedik napon Isten abbahagyta a tevékenységét, megpihent* (Ter 2, 2), mert a diszharmóniában, a rendezetlenségben az Ő szeretete, a teremtő Lélek harmóniát, rendet, törvényszerűséget, egyensúlyt teremtett. *Isten,* Aki *az Ő képére és hasonlatosságára teremtette az embert* (Ter 1, 27), teremtményét is részesíti az Ő csendjében és harmóniájában.

A béke ugyanis nemcsak Isten csendje és harmóniája, hanem **a lélek állapota is, amelyre a lecsendesedés után eljut** Isten ajándékából. Az ember a békesség, a lecsendesedés állapotában is tehát egyre jobban hasonlít Istenhez, egyesül Ővele, Aki a Békesség.

a) **A békesség** az ember számára tehát állapot is, azaz nem más, mint:

– a célba érkezés boldogsága,
– a küzdelem utáni győzelem öröme,
– az út megtétele utáni megpihenés,
– az Istennél otthon levés nyugalma,
– a helyünkön levés megtapasztalása,
– a feloldottság Isten békéjében.

Milyen békességes ez az imádság, amikor az ember már nem annyira önmaga nyugtalan világában van, hanem inkább Isten békességes világában! Amint a gyermek örvendezik, amikor az édesapja őt erős kezeivel felemeli, és a karjaiba zárja; úgy a lélek is most itt békességet tapasztalhat meg, amikor arra eszmél fel, hogy Isten őt a kezeibe vette, ahova vágyakozott.

b) Olyan ez, mint amikor a gyermeknek a nagy játszás közben eszébe jut az édesanyja, és odamegy hozzá. Vagy olyan ez, mint amikor a nagy játszás közben annyira elmerül, hogy nem is figyel az édesanyjára, de egyszer csak meghallja anyja hívó szavát, és akkor a gyermek abbahagyja a nagy, komoly tevékenykedését, a játszást, és odamegy édesanyjához, aki ölébe veszi. A gyermek kényelmesen elhelyezkedik édesanyja karjaiban, nagyot szusszant az otthon levés boldogságában és biztonságában, s átölelve egymást, az édesanyjára irányul. A létnek ebben a pillanatában együtt vannak, egymást nézik, együtt ver a szívük, egymást szeretik, egymásban gyönyörködnek, és szinte mondható, hogy egymásban vannak.

c) Az Istennél való megpihenés imájában az imádkozó ember is, aki a jelen levő Istenre gondol, és odavágyódik Hozzá, vagy pedig sokféle tevékenységében meghallja Isten hívó szavát, akinek már annyiszor elsuttogta: *Atyám, kezedbe ajánlom lelkemet* – az imádságban **boldogan tapasztalja, hogy Isten az Ő erős kezeivel tenyerén hordozza.** Amikor a gyermek nagyot szusszant, akkor kifújja azt a levegőt, ami feszültséget okozott benne, **elengedi magát, és hagyja magát szeretni.** A lélek is az imádságban kienged magából minden olyan feszülést, ami ellenszegülés lenne Istennek. Ahogyan a kicsiny gyermek átöleli a felnőttet, aki őt átölelve tartja, nyakába csimpaszkodik, úgy a kicsiny teremtmény is **nagy merészséggel átölelheti Istent.** Be tudja-e fogadni a tengerparton vájt kicsiny gödör az óceánt? Át tudja-e a teremtmény ölelni a Teremtetlen végtelen Istent? Mégis az óceán vize van a kicsiny vödörben, és Isten a kicsi teremtmény karjaiban. Ó, hogy szeretné a lélek, hogy ez a pillanat soha el ne múljon! Ó milyen gyönyörűséges imádság az, amelyben a teremtő nagy Isten a teremtménye felé fordul, az ember pedig **csak a Teremtőjére irányul!** Milyen gyönyörűséges, amikor ebben a békességes ölelésben együtt van Isten és az ember! Milyen szeretettől sugároznak a tekintetek, amikor Isten nézi az embert, és az ember nézi Istent! Milyen nagyszerű, amikor már csak egyetlen szívdobbanás uralja el a mindenséget, mert Isten gyermekének a szíve felvette az Istenatya szíve dobbanásának ritmusát. Ugyanúgy dobog, ugyanazért dobog, mint ahogyan és amiért Isten szíve. **Az imádkozó lélek itt éli meg, hogy Isten Szíve átjárja az ő kicsiny teremtményi szívét.** Az ember csak hagyja, hadd lüktessen át kicsiny végességén a Mindenség végtelen szeretetritmusa! Amikor így egymást szeretik, akkor Isten szeretete egészen eluralja teremtménye szívét. Ez az, amikor megvalósul benne Isten országa, Isten uralma. A teremtmény a maga egyedi létével mégis ott dobog Isten szívében, de teljes szinkronban, egy ütemre, egy szeretetdobbanásra. Isten érzi a parányi lény szeretetének a lüktetését Őbenne. Isten vágyott erre az együttrezdülésre, mint ahogy *Jézus is vágyott arra, hogy tanítványaival elköltse a húsvéti szeretetlakomát* (vö. Lk 22, 15), amikor az Ő végtelen eucharisztikus szeretetében részesítette övéit. Hogy elnémul, hogy elcsendesedik a lélek, amikor megvilágosodik számára ez a nagy igazság: **Isten igényel engem, vágyódik utánam!** Persze, hogy akkor már nem önmagában kíván lenni a teremtmény, hanem Istenben! Gyönyörködnek egymásban, kedvüket, tetszésüket találják egymásban.

II. A szeretet békés áramlása köti össze Istent az emberrel

Ez tehát a kontemplatív vagy **szemlélődő ima megvalósulása:** Isten ajándékozza önmagát az embernek, és az ember befogadja; az ember ajándékozza magát Istennek az imában, és Isten befogadja őt. Ezért olyan kívánatos a szemlélődő imádság, mert ott már **nem a szavaknak vagy az elme gondolatainak a sokasága köti össze Istent és embert, hanem a szeretet** csendes, békés áramlása, amellyel egymásban vannak.

1. Amikor az édesanya kezébe veszi a gyermeket, először talán még fészkelődik karjaiban. De amikor már elhelyezkedett, akkor csak hagyja, hogy édesanyja cirógassa. Ugyanúgy a léleknek, is miután már elfészkelődött Isten kezében, ebben az imában **már nincs más dolga, mint hagyni,**

hogy Isten gyengéd szeretete körülvegye, cirógassa és dédelgesse. Erről Izajás prófétánál nyilatkozik az Úr: *Mint a fiút, akit anyja vigasztal, úgy vigasztallak meg én is titeket* (Iz 66, 13).

2. Ez az Istennél való megpihenés imája tehát olyasfajta elfészkelődés, mint ahogyan a madárfióka elfészkelődik a madármama oltalmában, de még inkább, mint ahogyan a gyermek anyja karjaiban. **Ez az imádság ugyanis elfészkelődés, elmerülés Istenben, Aki a Békesség.** „Te vagy a fészek" – ahogyan Sík Sándor mondta (*A fészekről*). „Te vagy az édesatyai kéz ölelése" – mondjuk mi Istennek. Engedjük, hogy Ő vigasztaljon meg minket!

3. Mivel a szeretet kölcsönös, egész lényünkkel arra **vágyódjunk, hogy mi is Isten szívének a vigasztalására legyünk!** Az Isten kezeibe vonzott, Istentől átölelt ember azt éli meg, amit Szalézi Szent Ferenc a „*Theotimus*" című könyvében így fogalmaz meg: „Az Isten létébe merült lélek a világ összes javaival sem cserélné fel nyugalmát". Vagy az imádkoz ó ember Petőfi élménye alapján („Mit nekem te zordon Kárpátoknak fenyvesekkel vadregényes bérce?") talán még ki tudja dadogni: Mit nekem az a világ, amely el akarna vonni ettől a Gyönyörűségtől, Akinek Isten a neve?

4. Inkább áldó imádságra fakadjon az ajkunk: *Legyen áldott az Úr, Aki békességet akar szolgájának!* (Zsolt 34, 27). Ez az a békesség, amelyet Isten akar adni az imádkozó léleknek. Ez az a békesség, amelyre az ember vágyódott, és kérte, hogy Isten őt ölelje a karjaiba.

Amikor így fohászkodott: „Ölelj magadhoz, Kedves!" – akkor az imádkozó lélek megtapasztalhatta: Isten Szívét meghatotta az ilyen szerelmes vallomás, s Isten – ez a végtelenül Kedves Lény – magához ölelte, és részesítette az Ő békéjében!

A békességnek ebben a világában végtelen távlatok tárulnak fel, amelybe a lélek talán szédülve tekint, de boldogan szédülne bele még jobban Istennek ebbe a csodálatos harmóniájába, békességes világába!

A szív ilyenkor talán csak ezt tudja énekelni:

Istenem, szeress még jobban engem szüntelen!

Isten pedig újra meg újra kinyilatkoztatja neki:

Gyermekem, te most már tudod, hogy' szeretlek én!